

Könyvismertetés.

Most van sajtó alatt egy jeles német munka új kiadása, melyet szaktársainkkal megismertetni óhajtunk. Czime: „Lehrbuch der mitteleuropaeischen Forstinssektenkunde, mit einem Anhang: die forstlichen Wirbelthiere. Als achte Auflage von Dr. J. T. C. Ratzeburg, die Waldverderber und ihre Feinde; in vollständiger Umarbeitung herausgegeben von Dr. J. F. Judeich und Dr. H. Nitsche. Wien, Ed. Hölzel. 1885.“ A szerzők elseje a tharandi erd. akadémia igazgatója, másodika ugyanott a Zoologia tanára, ki országos kiállításunkat és erdészeti egyesületünk közgyűlését Székes-Fejérvárott 1879. évben meglátogatta. A már megjelent első füzet Ratzeburg rövid, de vonzó életleírásával veszi kezdetét; az első fejezet bevezetésképen az izlábuak (arthropoda) általános ismertetésével foglalkozik, előadását szép tiszta fametszetekkel téve érthetőbbé. Már a bevezetésben is sok érdekest talál az olvasó, mert mindjárt itt megismerkedik az emberre és házi állatokra nézve alkalmatlan és káros atkákkal, s különösen néhány rügyben és falevelekben élővel, melyek ott sajátságos rendellenességeket, formátlanságokat, daganatokat, kinövéseket okoznak; egyik másik feltűnt már az erdőkben járó-kelő szakembernek, de nem tudta okát adni; s ime most a szövegből, s még inkább a rajzokból ráismer azokra. A II. fejezettel veszi kezdetét az általános rész, mely a rovarok általános ismertetését karolja fel. Igen bőven és számos szép fametszet segítségével magyarázza a kifejlett rovar külső alakját, részeit és belső szerveit, szaporodását és kifejlődésének fokozatait; életmódját, valamint a rovarvilág jelentőségét a természetben s az ember háztartásában, de különösen az erdőgazdaságban; tárgyalja a rovarok által közvetlen és közvetve okozott károkat a legújabb tapasztalatok és tudományos nézetek tekintetbe vételével, a rovar-

károk kiterjedésének okait és akadályait; behatóan és rajzokkal támogatva megismertet néhány betegséggombával, melyek a rovarokban élőködvé, azoknak betegséget okoznak, és felsorolja az e téren létező irodalmi forrásokat. A fürkészeknek nagyobb jelentőséget tulajdonít a rovarok elszaporodásának meggátlásában, mint Ratzeburg, különösen kiemelve azon eléggé bebizonyított tényt, hogy a fürkészek nemcsak beteg rovarokat támadnak meg, mint Ratzeburg vélte, hanem e tekintetben éppen nem válogatnak. Hogy lenne képes egy beteges hernyó a benne lévő fürkészálcza vagy álczák daczára is felnőni, magát bebábozni, s néha még lepkévé is fejlődni? Hogy ismerhetné meg a fürkész a vastag gubacsban ülő gubacsdarázs, vagy egy centiméternél mélyebben a héj alatt rágó szú vagy czinczér álczájának betegségét kívülről? A hasznos gerinczesek természet-rendőri szolgálatát is illően méltatva, előadják szerzők ez általános részben a rovarok elterjedése ellen az erdész által foganatosítható rendszabályokat és az általánosabb irtási módokat, felvéve e fejezetbe a legújabb vivmányokat is e téren. Itt találjuk rajzát a Witte-féle pajodirtó szögkefének is, mely e lapok hasábjain úgy hisszük még nem volt ismertetve, s melyre a múlt évi roppant cserebogársokadalom után csemetekertjeinkben rá fogunk szorulni. A rovarok által megölt fának értéke, kezelése stb. továbbá az erdőben káros rovarok felismerése, gyűjtése, és végre az illető irodalom felsorolása zárja be az első füzetet, melyhez mutatóul három színes tábla is van csatolva. Már ezen első füzetből is kitetszik, hogy e kiadás terjedelmesebb lesz, mint az előbbi, s hogy annak folytatásában számos új adattal fogunk találkozni, melyek azt még becsesebbé teszik szaktársaink előtt, mint voltak méltán felkarolt elődei. Azért bátran ajánljuk e munkát magyar szaktársaink becses figyelmébe.

Fekete L.